

CULTURA

L'àmbit cultural a Girona està desestructurat i desequilibrat i és ple de «franc tiradors»

L'Ajuntament surt malparat en les conclusions de les set taules sectorials celebrades per elaborar el pla estratègic

10/05/10 02:00 - GIRONA - [DANI CHICANO](#)

Les conclusions són demolidores i costa trobar aspectes positius –n'hi ha algun– en els resultats de les taules rodones sectorials celebrades durant la primera fase, la de diagnòstic, de l'elaboració del pla estratègic de cultura de Girona, que l'Ajuntament ha encarregat a l'empresa ICC Consultors Culturals. Una aparent errada en el plantejament inicial de les taules sectorials ha convertit la majoria de les conclusions en memorials de greuges i documents en els quals les propostes hi són comptades. *Falta de suport, insensibilitat i estancament* són conceptes que es repeteixen sovint en les conclusions, així com *desorganització, manca de comunicació, desregulació i desestructuració*. Descontentament general i força desunió és el que es percep.

La sala d'actes de La Mercè, en l'inici de la sessió de presentació del Pla Estratègic de Cultura de Girona. / Foto: MANEL LLADÓ.

La fase de diagnòstic de l'elaboració del pla entra en la recta final, ja que el Consell de les Arts i la Cultura de Girona (Cacgi) analitza i valida el document de diagnòstic definitiu. Les conclusions de les taules, formades per agents implicats en l'àmbit respectiu i a l'abast del públic al lloc web del consistori, és només un bloc, per bé que significatiu, dels quatre que s'han articulats per fer aquest diagnòstic. La resta són el treball de gabinet, entrevistes mantingudes amb 32 personalitats significatives (els membres del Cacgi i d'altres com ara Salvador Sunyer, Josep Maria Fonalleras, Anna Capella, Josep Maria Terricabras, Joan Roca i Gabriel Alcalde) i visites als diversos equipaments culturals de la ciutat. Amb tots aquests elements s'ha elaborat el diagnòstic, i les pàgines subsegüents contenen els punts més destacats de les conclusions de les taules sectorials, les quals, tret d'alguna proposta esparsa i d'excepcions com ara la de literatura i lectura, són autèntics memorials de greuges, i se'n desprèn la sensació que en les sessions cadascú hi ha anat a parlar del seu llibre, sense visions de conjunt i amb escasses aportacions constructives, i si n'hi va haver, en les conclusions se'n recullen poquíssimes. De tot plegat, en surt malparada la política cultural de l'Ajuntament, perquè la visió de conjunt que en resulta és poc menys que caòtica i revela defectes estructurals greus i endèmics.

Notícies de ...

[Girona](#)

La percepció sobre els *transatlàntics culturals* com ara Temporada Alta, El Canal, l'Auditori i El Bòlit és ambivalent, i és una opinió força estesa, segons aquests documents, que estan molt bé i tenen la funció important de situar Girona en el mapa cultural del país, però també que són xucladors de recursos i elements desestabilitzadors a l'hora de repartir-los, i que estan poc oberts a la creació de teixit local en els seus àmbits.

En els documents de conclusions també es recullen, a més d'una escassa capacitat d'autocrítica, reivindicacions gairebé històriques com ara una segona sala d'exhibició al cinema Truffaut –opció promoguda pel Col·lectiu de Crítics fins i tot abans que hi caigués el sostre–, una sala de concerts de mitjà format com La Mirona de Salt, i l'eliminació de traves per organitzar actes i concerts al carrer.

Els membres del Cacgi ja tenen el diagnòstic elaborat per ICC, i ara l'hauran de validar. Posteriorment s'encetarà la fase de línies estratègiques, en què s'inclou, el dissabte 5 de juny, de 10 del matí a 2 del migdia, una jornada participativa oberta als ciutadans a la Casa de Cultura de Girona, en la qual «es posarà a debat el futur de la cultura gironina» i requerirà inscripció prèvia, segons anuncien els promotors del pla estratègic. Aquest serà el prelude de la fase d'aprovació i desenvolupament del pla.

Arts visuals

Preocupa especialment la «debilitat» en relació amb l'espai que ocupa el sector de les arts visuals, que «ha perdut pes» i es troba en una fase de «transició i indefinició», en espera de «les implicacions que ha de tenir el desenvolupament del Bòlit», envers el qual es detecta una certa desconfiança, sinó un obert desencís, ja que «encara no ha assumit el lideratge potencial plantejat». El Bòlit, amb una repercussió inexistente per als artistes locals, havia d'esdevenir «un nucli estructurant del sector, que dinamitzi sinergies i que interrelacioni institucions i agents culturals del territori», i la conclusió és que «això no s'ha manifestat així». Es percep falta de coordinació en el sector, es planteja la necessitat d'un espai de trobada que permeti la interrelació entre els agents, les institucions dins l'àrea metropolitana i els interlocutors del sector de la cultura, i també es proposa la creació

d'una xarxa en què el Bòlit sigui «el nòdul central» compartint protagonisme amb els espais que programin. Cal incrementar el públic apostant per la pedagogia, tant als centres escolars com als mateixos espais, i es reclama coherència i estabilitat en el model educatiu de la ciutat.

Fer un salt respecte a l'EMA

Es remarca la necessitat de disposar d'una «escola d'art reglada i competitiva, amb un bon projecte curricular», que suposi «un salt qualitatiu» respecte a l'actual Escola Municipal d'Art (EMA). Pel que fa a programació i equipaments, «falta articulació» entre espais, el Bòlit «no cobreix totes les necessitats que s'expressen des del sector», i s'aposta per la potenciació de circuits alternatius de programadors i l'obertura de nous espais de format intermedi. El suport de l'Ajuntament és «insuficient» i el Bòlit torna a rebre, acusat de poca sensibilitat. Als mitjans se'ls acusa de donar «poc suport a les arts visuals».

Patrimoni i arquitectura

Tot reconeixent que la recuperació i preservació patrimonial han estat prioritats en els darrers anys, i destacant que el pla especial del Barri Vell (1983) ha estat un model d'èxit de valoració del patrimoni arquitectònic de la ciutat, s'assenyala que aquest pla «no està exhaurit del tot», ja que manquen actuacions que facin «permeable» el barri, i l'operació de situar-hi la UdG com a pol d'atracció no ha tingut els efectes esperats. S'apunta la revisió de la densificació de l'oferta museística concentrada al Barri Vell, propiciada per la recuperació patrimonial, una cosa que es corregirà parcialment amb la construcció del nou Centre d'Art Contemporani (Bòlit) i la nova biblioteca pública a les casernes.

Discurs patrimonial amb molts buits

El sector del patrimoni a Girona és «poc estructurat», sense espais de debat conjunt ni estratègies de treball. El discurs patrimonial que es pot fer a la ciutat «presenta buits importants difícils d'omplir». La dotació museística de la ciutat es considera «suficient», tot i que es qüestiona que alguns dels edificis que contenen aquests equipaments siguin els adequats, posant èmfasi en el Museu d'Història de la Ciutat, del qual, a més, «s'hauria de reformular el paper que fa», amb una estructura amb barreres arquitectòniques i «poques possibilitats de desenvolupar nous projectes», uns mals que també afecten el Museu d'Art, «de difícil accés». Pel que fa a difusió, la tasca que pot dur a terme la Fundació Rafael Masó aixeca molta expectativa, i respecte als espais naturals es denuncia, directament, l'estat del parc de la Devesa, «un símptoma de manca de sensibilitat» en relació amb el patrimoni natural, que espera eternament un pla d'usos.

La fastuosa comissió de Patrimoni Local, de creació anunciada a so de bombo i platerets i reunions de periodicitat anual, ha desaparegut del mapa.

Cultura tradicional i popular

Les conclusions assenyalen que es tracta d'un sector «infravalorat» tant per part de l'administració com dels mitjans i altres agents. Es posa en relleu la diferència de tracte que reben «activitats impulsades des del sector civil de la ciutat» respecte a altres esdeveniments com ara Temporada Alta o el Festival de Músiques Religioses, remarcant que això no és pas «una lectura negativa» d'aquests esdeveniments, sinó que el que es destaca és el desequilibri en el nivell de suport. S'acusa l'administració de falta de sensibilitat i de suport econòmic, i s'assenyala que existeix una «manca de visibilitat en la difusió i conservació del patrimoni etnogràfic, literari, històric i popular de Girona», i es fa un altre retret al consistori: «Potencia prioritàriament la part més visible de la cultura popular, i convindria replantejar la necessitat d'aprofundir, difondre i exportar el patrimoni escrit i iconogràfic de la ciutat.» Són dèficits que s'han de resoldre la manca de difusió de les activitats, la falta d'un interlocutor únic amb l'Ajuntament i les nombroses traves burocràtiques que aquest imposa a l'hora de dur a terme qualsevol acte, havent d'adreçar-se a multitud de regidories en funció de les seves competències. El calendari d'activitats és «complet», però «l'accent local» de les fires es difumina. S'apunta la pèrdua d'actes i tradicions per desídia, i que cada vegada «és més difícil fer actes al carrer» per problemes amb els veïns.

Literatura i lectura

A la literatura, a Girona, li falta visibilitat i valorització de la població. Partint de la base del paper fonamental que juguen les biblioteques i el «rol d'agents culturals actius» que fan les llibreries –aquesta consideració està feta així, en general– es detecten «dèficits» en la interrelació dels agents del món literari, i per corregir-ho es proposa la creació d'una oficina de coordinació cultural. La major implicació del sector privat en el desenvolupament de les activitats literàries és un objectiu desitjable. Pel que fa al foment de la lectura, cal «una millor conceptualització funcional de les biblioteques» per evitar encavalcaments amb les funcions dels centres cívics, i «obrir un debat sobre el paper dels espais bibliotecaris de lectura com a centre d'alfabetització».

Cal augmentar el nombre de públic

Els membres de la taula es van mostrar partidaris de generar activitats d'un recorregut més ampli que les que es realitzen en l'actualitat, per tal de vincular i implicar més fermament la ciutadania en les biblioteques, algunes de les quals pateixen una certa saturació. És un repte augmentar el nombre de públic assistent a les activitats literàries, actualment limitat i estable, i s'apunta com a paradigma el cicle *A pas de poetes* i les seves presentacions interdisciplinàries. L'estancament del sector es relaciona amb el fet que els canals de comunicació són obsolets i inútils. També es constata que existeix «desencís respecte a l'impacte de la Universitat de Girona en el creixement de públic a les activitats literàries», és a dir, que els universitaris no assisteixen als actes. En l'àmbit del suport, torna a rebre l'Ajuntament, que «disposa d'una línia d'ajuts insuficient»; es valoren positivament les accions de la Casa de Cultura i La Mercè i es planteja la necessitat d'aprofitar Temporada Alta i El Canal com a plataformes per a l'exhibició d'obres d'escriptors gironins, a través d'adaptacions o creacions de dramàtúrgia. Pel que fa a la difusió s'apunta la possibilitat de crear un portal d'escriptors i publicacions gironines, com a eina per centralitzar la divulgació i promoció, i per actuar d'element dinamitzador del sector.

Música

L'estancament del sector, com en un bon nombre dels set àmbits tractats, és una de les percepcions dels participants en la taula rodona referida a la música, que creuen que aquesta no té un «espai central» a la ciutat. Les conclusions assenyalen que aquest sector està condicionat per «un model de ciutat silenciosa que es manifesta a partir de l'aplicació estricta de les normatives municipals».

S'acusa l'administració de poca sensibilitat cap a la professió i es demana que destini més recursos al sector, el qual s'ha de regular i orientar, definint una estratègia clara per a la música a Girona. Respecte de l'educació musical, cal obrir un debat global sobre el model de formació i es demana ampliar l'oferta, ja que actualment es disposa d'una escola municipal saturada i l'Escola de Música Moderna està situada en unes instal·lacions absolutament inadequades. «Optimitzar recursos, generar dinàmiques eficients i projectes educatius que siguin referents en la consolidació del sector» s'apunten com a opcions per millorar.

Traves burocràtiques

La programació de música en viu «no té espai en la cultura quotidiana de la ciutat» i les iniciatives privades «topen amb tantes traves que hi han desistit». En el capítol d'equipaments l'Auditori de Girona, tot i suposar un salt quantitatiu i qualitatiu de l'oferta musical, «no s'ha consolidat com a motor del sistema musical gironí», de manera que s'advoca per incorporar nous criteris de gestió per neutralitzar que es posi l'accent en la condició de palau de congressos per fer-lo rendible econòmicament. Un pas per oferir una major obertura al teixit musical de la ciutat seria establir preus més assequibles en la cessió d'espais, si les propostes tenen «interès públic».

Els membres de la taula van debatre també una qüestió que fa temps que se'n parla, com és la creació, a la ciutat, d'un equipament «central, estructurant i generador de la dinàmica productiva adequada», un espai de mitjà format de centralitat urbana i accessibilitat. El nom de La Mirona, la vella reivindicació, plana en el debat, mentre que en l'aspecte programàtic es reclamen apostes per als nous creadors i nous formats. La cançó enfadada de la insuficiència de recursos surt a relluir per enèsima vegada, i destaca la «contradicció manifesta entre la riquesa musical que es produeix a Girona i els recursos que s'hi destinen», amb una línia d'ajuts precària.

Un concert de Fires a la Sala Simfònica de l'Auditori de Girona./
Foto: MANEL LLADÓ.

És per això que la proposta és apostar per la potenciació dels ajuts en creació musical i proporcionar recursos tècnics i logístics, és a dir, posar a disposició bucs d'assaig, plataformes de difusió i equipaments per a concerts.

Audiovisuals

Una altra taula rodona que detecta «un cert estancament» del seu sector a Girona, però hi afegeix un element nou, si més no en les conclusions, que és «una certa desmotivació provocada per l'ajornament de les expectatives i demandes» que es van formular en les jornades organitzades pel comitè impulsor del CACGI fa cinc anys, sobre les quals es considera que no hi ha hagut «resposta efectiva». Pels representants del sector hi ha la sensació que «l'Ajuntament prioritza els grans esdeveniments i l'exhibició davant la potenciació d'una cultura de base gironina». Dèficits de coordinació i comunicació entre agents del sector es detecten com a problemes a resoldre, i consta el reconeixement que aquesta funció l'havia fet l'Arpagi (Associació de Realitzadors i Productors Audiovisuals de Girona), però la manca d'una aposta ferma per les propostes d'aquest col·lectiu jove i emprenedor –i amb relacions complexes, per dir-ho d'alguna manera, amb el Festival de Cinema de Girona, dirigit per l'històric Lluís Valentí–, en el punt àlgid, en l'època d'Àlex Sáez com a regidor, va ser l'inici d'un imparable procés de desencant. Es tracta d'un sector mancat d'organització, amb canals de comunicació «obsolets», que necessita un debat «sobre la coherència i l'estabilitat de la formació audiovisual a la ciutat».

La proposta més interessant, a més d'«establir un circuit estable de programació», és la possibilitat de crear una segona sala al Truffaut, de fundar un centre de l'audiovisual a Girona –com a eina de potenciació d'una xarxa de contactes internacional– i potenciar la Girona Film Office per tal que tingui més funcions que les burocràtiques. El suport institucional, novament, es qualifica d'«insuficient i desigual», amb ajudes de fins a un 80% respecte d'altres sectors, i es destaca el paper de l'Arpagi, promotor del Fons de Creació, que l'ha mantingut malgrat els canvis de parer sobtats, en el passat, d'institucions implicades, com ara la Diputació de Girona o el mateix Ajuntament.

Arts escèniques

La taula d'arts escèniques fa una valoració positiva del festival Temporada Alta, sens dubte l'esdeveniment més potent i amb més projecció internacional dels que es fan a la ciutat, tot i que s'apunta la necessitat d'equilibrar l'oferta en aquest àmbit, augmentant el volum de la programació de la temporada estable i donant més espai a la programació de dansa, clàssica i contemporània. De fet, el festival, malgrat que s'ha valorat «positivament», segons les conclusions a què s'ha arribat, sembla l'ase dels cops, no només en aquesta taula, sinó també en altres taules sectorials. Es constata un desequilibri en el suport institucional que es presta a projectes com ara Temporada Alta, respecte d'altres que es desenvolupen a la ciutat. Existeix una «falta de coordinació i lideratge en el sector», un paper que es proposa que assumeixi el Consell de les Arts i la Cultura de Girona i es remarca la importància de les iniciatives privades que s'estenen per tota l'àrea d'influència de la ciutat (La Planeta, Bitó i l'Animal a l'Esquena). Pel que fa a la formació, es reclama a l'administració que «millori les condicions de suport a les entitats privades», que novament es veuen obligades a corregir els dèficits de les mateixes administracions, i es constata també «la falta d'oferta formativa en arts escèniques», un camp en què l'escola teatral El Galliner actua gairebé en solitari.

Falta de definició al Municipal

Respecte de la programació i els equipaments s'afirma que cal fer «un salt quantitatiu» per ampliar el calendari, ja que fora de Temporada Alta hi ha «manca de propostes i alguns dèficits», com ara una programació estable de dansa i una «manca de definició estratègica al Teatre Municipal» amb un discurs «poc consolidat, un marge de maniobra limitat i un model de gestió poc operatiu.» La Mercè «no transmet una línia de programació clara i estable», possiblement «per falta de pressupost», i es remarca també l'esforç de la sala La

Una imatge de *La senyora Klein*, el primer muntatge de teatre professional per adults de la sala gironina, dirigit per Xavier Pujolràs. / Foto: MIQUEL RUIZ.

Planeta per omplir un espai de programació continuada.

En l'apartat de suport a la creació, en gran part vehiculat a través de La Planeta, la conclusió és que la línia d'ajuts institucionals és «molt precària», es proposa que el Cacgi disposi de més pressupost i competències reals per impulsar la creació, i que el centre d'arts escèniques El Canal «assumeixi la funció de motor en relació a la creació per a la ciutat», a més d'advertir de «la necessitat que l'Ajuntament exigeixi un retorn, de la seva inversió a El Canal, i no quedi al marge de les accions que s'hi duen a terme», una qüestió que és competència directa del responsable artístic del centre, Salvador Sunyer. Es demana coordinació supramunicipal i, en el camp del teatre amateur, tractat de manera tangencial malgrat el gran nombre de grups dels quals es reconeix l'existència, es parla del Fitag com a «motor», oblidant l'antic Visionat, que ara s'ha convertit en el Projecte T, i la Proposta de Teatre Independent de Fires, amb molts anys de trajectòria. En aquest sentit, tampoc no es fa cap referència a l'enorme desequilibri existent entre la quantitat de diners que la Diputació de Girona destina al Fitag, poc menys de 200.000 euros, respecte de la quantitat que s'inverteix en la resta d'esdeveniments, cicles, mostres i concursos.

Darrera actualització (Dilluns, 10 de maig del 2010 12:31)

Publicat a

[El Punt Comarques Gironines](#) 10-05-2010 Pàgina 2